

Utbildningsinspektion i Husie-skolan och Bäckagårdsskolan, grundskola F-8

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i rektorsområde Husie - Bäckagård

Skolverket sände den 1 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i rektorsområde Husie-Bäckagård har bestått av undervisningsråden Helena Plantin och Per Ingvar de la Motte. Besök i området inleddes den 5 april och avslutade den 7 april 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Rektorsområde Husie - Bäckagård, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I rektorsområde Husie - Bäckagård genomfördes formella intervjuer med skolledningen samt med företrädare för elever, personal och föräldrar. Lektioner besöktes. Under besöket fördes också informella samtal med elever och personal.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Stadsdel Husie, Rektorsområde Husie - Bäckagård	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	160
Skolbarnsomsorg	250
Förskoleklass	42
Grundskola	605

Husieskolan och Bäckagårdsskolan ligger i de östra delarna av Husie stadsdel, som består av i huvudsak villaområden samt omgivande landsbygd i Malmös nordöstra delar. Omkring 50 elever åker skolskjuts.

Utbildningen vid Husieskolan omfattar förskoleklass och tvåparallellig grundskola årskurs 1-6. Utbildningen vid Bäckagårdsskolan omfattade vid inspektionen förskoleklass och tvåparallellig grundskola årskurs 1-8. I anslutning till skolorna finns fritidshem. I rektorsområdet ingår också Kvisttofta förskola, Mossebo förskola, dagbarnvårdare och öppen förskola. Båda skolorna har hälsofrämjande profil med tonvikt på rörelse och utevistelse.

Skolornas elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag som ingår i åldersblandade spår. På Husieskolan fanns vid inspektionstillfället ett F-3- respektive ett 4-6-spår, och på Bäckagårdsskolan ett 1-4- respektive två 5-8-spår.

I anslutning till Husieskolan finns den nystartade Resursskolan, en stadsdelsövergripande särskild undervisningsgrupp avsedd i första hand för elever med någon form av diagnos, som t.ex. Tourettes syndrom, Aspergers syndrom och högfungerande autism. Eleverna är inskrivna på sina respektive skolor, och deltar i undervisning i Resursskolan utifrån sina individuella förutsättningar. Alla elever utom en är inskrivna på skolor i Husie stadsdel. Resursskolan har organiserats om inför läsåret 2005/06. Eftersom verksamheten i Resursskolan vid inspektionen befann sig i ett uppbyggnadsskede och förändringar planerades, har inspektörerna inte närmare bedömt den pedagogiska verksamheten för Resursskolans elever.

Husieskolan byggdes 1924 och har genomgått en totalrenovering. Bäckagårdsskolan, som invigdes år 2004, kommer att byggas ut i tre etapper. Den första etappen är genomförd, medan de övriga två har skjutits på framtiden. För närvarande finns inga beslut om en utbyggnad. Detta innebär bl. a. att Bäckagårdsskolans förskoleklass inte finns på skolan, utan ligger i anslutning till Kvisttofta förskola, och att eleverna på Bäckagårdsskolan har undervisning i flera praktiskestetiska ämnen på andra skolor.

Bäckagårdsskolan, som har avlastat Husieskolan, blir på sikt "självförsörjande" på elever upp till och med årskurs 9. Samtliga elever i årskurs 6 på Husieskolan går då vidare till Videdalsskolan när de börjar årskurs 7.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Skolledning, personal, elever och föräldrar anser att skolornas resultat när det gäller arbetet med normer och värden är goda. Intervjuade elever trivs bra på sina skolor och med kamrater och personal. Eleverna utvecklar respekt för andra, och de har förmåga att samarbeta, argumentera och visa respekt för andras uppfattningar i diskussioner. Stämningen mellan flickor och pojkar är god, och fula ord är ovanliga. Inspektörerna kunde vid besöken konstatera att arbetsron i klassrummen varierar, vilket några föräldrar också gett uttryck för i samtal med inspektörerna. I området finns enstaka barn med utländsk bakgrund från angränsande stadsdelar, som trivs bra i sina skolor. Enligt intervjuade föräldrar finns det inga uttryck för främlingsfientlighet på skolorna, men i Husie stadsdel finns tendenser till en negativ och onyanserad attityd till invandrare bland både ungdomar och vuxna, som kan behöva uppmärksammas i skolan. Enligt områdets kvalitetsredovisning uppstår lätt konflikter i samband med att eleverna på Bäckagårdsskolan går till andra skolor för att ha undervisning där.

Fortbildningsinsatser kring läroplanens värdegrund har bidragit till större samsyn och ett gemensamt förhållningssätt hos personalen. Detta bidrar till att eleverna upplever att skolorna är trygga miljöer där de trivs, även om konflikter och kränkningar kan förekomma. På båda skolorna genomförs regelbundna trygghetsundersökningar i anti-mobbningsteamens regi, som uppvisar goda

resultat. Vid inspektionen fanns enligt skolledningen inga fall av mobbning på skolorna, men uppföljningsinsatser pågick i tidigare ärenden på båda skolorna.

Intervjuade lärare anser att man har en god bild över elevernas kunskapsutveckling. I intervjuerna framkommer en bild av att systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i de tidigare årskurserna främst görs i ämnena svenska, engelska och matematik. Det finns även en tveksamhet om elevernas möjligheter att nå målen för årskurs 5 i NO-ämnena, teknik och hem- och konsumentkunskap, eftersom undervisningstiden i olika ämnen kan variera, beroende på vilken lärare eleverna har. Vid inspektionen hade eleverna på Bäckagårdsskolan endast hunnit få höstterminsbetyg i årskurs 8, och betygsskillnader mellan ämnen och elever hade då inte analyserats närmare. Inspektörerna bedömer att uppföljning och analys av elevernas kunskapsutveckling och måluppfyllelse i samtliga ämnen bör utvecklas ytterligare. Elevernas möjligheter att nå målen för årskurs 5 i alla ämnen bör ses över.

Flertalet elever i området uppnår godkända resultat på de nationella proven för skolår 5. Andelen elever som klarat proven helt läsåret 2004/05 var som lägst 77 procent (matematik på Husieskolan) och som högst 94 procent (engelska på Husieskolan). Skolorna genomför även nationella diagnoser i årskurs 2 och 7. Flertalet elever i Bäckagårdsskolans årskurs 8 nådde minst målen för betyget Godkänd i samtliga ämnen under läsåret 2004/05. Måluppfyllelsen var lägst i ämnet bild (94 procent). Skolornas prognos är att de elever som ännu ej fullt ut uppnått målen för årskurs 5 respektive årskurs 9 kommer att göra detta.

Intervjuad personal anser att kunskapsresultaten i området förklaras av att barnen är vetgiriga och nyfikna, och ofta har bra stöd från hemmen. Detta skapar en god studiemiljö, som bidrar till att även barn med svårigheter i skolarbetet utvecklas positivt. Personalen strävar efter att tillsammans med eleverna gå igenom läroplanens och kursplanernas mål, och eleverna utvärderar regelbundet olika arbetsområden. De intervjuade eleverna tycker att de lär sig mycket och att det är roligt i skolan. Eleverna har god insikt i sätt lärande, och målen för utbildningen är kända av eleverna på båda skolorna.

På Husieskolan tycker eleverna att lärarna blivit bättre på att presentera och förklara målen på ett förståeligt sätt. De upplever i varierande grad att de har inflytande över sin utbildning. Skolan har själv bedömt att elevernas inflytande bör förbättras (angående åtgärder, se avsnitt 2). På Bäckagårdsskolan tas mål och betygskriterier upp regelbundet när nya arbetsområden och teman inleds, och eleverna tycker att lärarna kan förklara dem på ett bra sätt. Eleverna känner sig delaktiga i planering, genomförande och utvärdering av undervisningen, och menar att det finns en samsyn bland lärarna om vikten av att ge eleverna inflytande och tillvarata deras synpunkter. Bäckagårdsskolans elever i årskurs 8 har deltagit i en kommunövergripande enkät om elevinflytande och ansvarstagande, som visar goda resultat.

Föräldrar får viss information om målen för utbildningen vid utvecklingssamtal och av vissa lärare i samband med nya ämnesområden. Intervjuade föräldrar upplever dock ett behov av bättre kunskap om vilka mål som styr arbetet i skolan genom att de t.ex. presenteras på ett enkelt sätt vid utvecklingssamtal och föräldramöten. Föräldrarna efterlyser i vissa fall också mer information om vilka bedömningar lärarna gör av elevernas kunskaper. Föräldrarna tycker att eleverna i området överlag har lust att lära, har roligt och trivs i skolan, men att

skolan kan behöva uppmärksamma att de äldsta elevernas engagemang för skolarbetet inte avtar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolmiljöerna är trygga. Majoriteten av eleverna når goda resultat och har god kännedom om målen för utbildningen. Uppföljning och analys av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör utvecklas ytterligare. Elevernas möjligheter att nå målen för årskurs 5 bör ses över. Elevernas inflytande och ansvarstagande över sin utbildning är mycket väl utvecklat på Bäckagårdsskolan. Tendenser till främlingsfientlighet kan behöva uppmärksammas.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

På båda skolorna bedrivs ett aktivt arbete för att förebygga och motverka kränkningar. På Husieskolan finns en uttalad samsyn bland personalen om vikten av att arbeta förebyggande och hur barnen skall bemötas, som ger positiva resultat. Man är också bra på att uppmärksamma samspelet mellan pojkar och flickor. Eleverna upplever att de vuxna är bra på att ingripa och ta tag i saker och vet hur de skall agera om någon blir utsatt. Handlingsplanen mot kränkande behandling utgår från den s.k. Farstamodellen, men skolorna har insett vikten av att föräldrarna kontaktas i ett tidigt skede. Planen omfattar alla former av kränkningar, men kan förtydligas med rutiner om vuxen kränker elev. Skolsköterskan ansvarar för de båda anti-mobbingsgrupperna, som även arbetar med konflikthantering och med att analysera klimatet på skolorna. Hon handleder också skolornas elevassistenter. För elevhälsoarbetet finns även en socialpedagog på 80 procent.

Skolledningen har en tydlig ambition att styra verksamheten så att elevinflytandet ökar. Rådsverksamheten utvecklas genom bl.a. elevrådsutbildningar. Utöver klass- och elevråd fanns vid inspektörernas besök miljö- mat- och biblioteksråd, och på Bäckagårdsskolan hölls stormöten med elever och personalen varje månad, för bl.a. gemensam information, värdegrundssamtal och planering. Enligt områdets kvalitetsredovisning ges eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av arbetsområden, teman och elevens val.

På fritidshemmet hålls samlingar där barnen deltar i beslut om aktiviteter och regler för verksamheten. I förskoleklassen och på fritidshemmet betonas den fria leken då barnen kan välja aktiviteter efter intresse. I förskoleklassen arbetar man på ett grundläggande plan med elevdemokrati för att alla elever ska bli hörda och sedda av både de vuxna och varandra.

På Husieskolan har en arbetsgrupp nyligen tagit fram en elevinflytandeplan med tydliga målsättningar och konkreta åtgärder i det dagliga skolarbetet. Arbetet med planen kommer att följas upp och utvärderas regelbundet. Inspektörerna bedömer att eleverna kommer att tillförsäkras ett omfattande inflytande när denna plan fullt ut omsätts i praktiken. De intervjuade lärarna menar att man på skolan försöker följa elevinflytandeplanen, men att arbetet har kommit olika långt hos olika lärare. Eleverna är bl.a. med och bestämmer vilka böcker som skall köpas in till skolbiblioteket. Eleverna kan få bestämma vad de vill göra när de gjort färdigt en arbetsuppgift, och eleverna kan komma med egna förslag på vad man skall arbeta med i klassen. Klassråd och elevråd genomförs regelbundet, där frågor om den fysiska miljön ofta tas upp, men sällan frågor som rör

undervisningens innehåll och arbetsformer. Inspektörerna bedömer att Husie-skolans arbetsplan för elevinflytande är av föredömlig kvalitet och att eleverna ges möjligheter att påverka. Elevernas inflytande kan ses över så att det inte blir avhängigt den enskilde läraren.

Bäckagårdsskolan har från starten satsat på att ge eleverna ett reellt inflytande över sin utbildning. På fritidshemmet uppmuntras barnen att komma med egna förslag på aktiviteter. Intervjuade elever i årskurs 1 berättar att de kan välja i vilken ordning de skall göra saker, medan de äldre eleverna upplever stor frihet i att välja när och hur de genomför sina uppgifter. De deltar i planering och utvärdering av sitt lärande, och kan påverka undervisningens innehåll. Enligt eleverna försöker alla lärare ge eleverna inflytande i klassrumsarbetet. Eleverna är ofta med och bestämmer vad som skall göras t.ex. på elevens val, då de väljer arbetsområden och arbetssätt utifrån olika alternativ. Omröstningar om vad som skall göras är vanliga. Eleverna har också gett förslag på teman. Lärarna söker anpassa sig efter elevernas önskemål, genom att t.ex. ha extra genomgångar.

Det formella elevinflytandet på Bäckagårdsskolan, genom t.ex. klassråd och elevråd, var vid inspektörernas besök under uppbyggnad. Elevrepresentanter har bl.a. fått utbildning i skoljuridik och har deltagit i anställningsintervjuer, och elevrådet har varit med om att utforma regler. På stormöten diskuteras förhållningssätt och trivselregler tillsammans med eleverna. De allra äldsta eleverna anser att skolan har för många ”småregler” som passar bättre för de yngre eleverna, och som lockar eleverna att bryta mot dem. De anser inte heller att lärarna är helt konsekventa i att följa regelsystemet. Skolan har efter besöket lämnat kompletterande uppgifter om en omfattande rådsverksamhet med elevrepresentation som startar höstterminen 2005, med bl.a. råd för undervisning, hälsofrämjande skola, kultur, media, miljö och det förebyggande arbete mot kränkande behandling, utöver elevråd och klassråd. Varje råd har mycket tydliga målformuleringar och uppdrag. Inspektörerna bedömer att den dokumentation som skolan tagit fram är av föredömlig kvalitet, och anger en tydlig färdriktning mot ett än mer aktivt elevinflytande.

Samverkan med föräldrar sker bl.a. via de två skolråden med elev- och föräldra-representanter. Öppet hus och föräldramöten anordnas regelbundet. Föräldrarna i skolrådet blir väl informerade, och anser att skolorna är öppna för dialog, även om föräldrar inte påverkar verksamheten i någon större utsträckning. Föräldramötena uppskattas eftersom intressanta ämnesområden tas upp, varvat med grupparbeten. Föräldrarna anser att det är lätt att få kontakt med personalen, och får regelbunden skriftlig information. Lärarna har fått i uppdrag att utveckla formerna för föräldramöten så att dessa i högre grad skall ge kunskap om skolans uppdrag och målen för utbildningen.

Båda skolorna har hälsofrämjande profil. Enligt inspektörernas bedömning arbetar skolorna medvetet för att skapa goda vanor hos eleverna och ge utrymme för daglig fysisk aktivitet genom bl.a. extra idrottspass, regelbunda ute-dagar, dagliga uteaktiviteter, utflykter och hälsoveckor. På Bäckagårdsskolan arbetar hela skolan med ämnesövergripande teman med anknytning till profilen varje vecka.

På Husieskolan brukar föräldrar komma till skolan och prata om sina arbeten eller tar emot studiebesök på sina arbetsplatser. Praktisk arbetslivsorientering

genomförs i årskurs 8 och planeras i årskurs 9 på Bäckagårdsskolan, där också studie- och yrkesvägledare finns för eleverna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att båda skolorna bedriver ett mycket aktivt arbete för att förebygga och motverka kränkningar och för att skapa en god miljö för lärande, i samverkan med elever och föräldrar. Skolornas hälsofrämjande arbete är av hög kvalitet. Skolorna bedriver ett mycket målmedvetet arbete av hög kvalitet för att utveckla elevernas ansvarstagande för sin arbetsmiljö och över sin utbildning. De måldokument som tagits fram på skolorna för att stärka elevernas inflytande är av föredömlig kvalitet. Arbetet med att omsätta målen i praktiken har kommit mycket långt på Bäckagårdsskolan. Inspektörerna bedömer att arbetet med inflytandefrågor förtjänar att uppmärksammas som ett gott exempel för andra skolor.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

På Bäckagårdsskolans fritidshem finns framtagna måldokument, som följs upp och revideras kontinuerligt. Innehållet i verksamheten har enligt inspektörernas bedömning en mer framskjuten plats i de pedagogiska diskussionerna än på Husieskolan. Barnen kan komma med olika förslag och erbjuder många olika aktiviteter, ofta utifrån ett bestämt tema. Under loven görs bl.a. studiebesök. Det finns också möjlighet att göra läxor i lugn och ro.

På båda skolorna används varierade arbetssätt, och eleverna får uttrycka sig i olika former. På Bäckagårdsskolan finns en medvetenhet om vikten av att skapa sammanhang och helheter för eleverna. Eleverna kan ge exempel på hur de får lära sig att utgå från problem, lösa uppgifter på olika sätt och kritiskt granska olika företeelser. Båda skolorna använder sig enligt inspektörernas bedömning på ett föredömligt sätt av naturen i närområdet som en resurs i undervisningen. Lokalsituationen på Bäckagårdsskolan gör dock att flexibiliteten är begränsad, och schemaläggningen styrs i hög grad av att eleverna måste förflytta sig mellan olika lokaler under skoldagen, både med buss och till fots.

Samverkan mellan förskola och förskoleklass förekommer i viss utsträckning på Kvisttofta förskola, där en av områdets förskoleklasser är lokaliserad. Samarbetet försvåras av att förskolebarnen går vidare till många olika förskoleklasser, både kommunala och fristående. Personalen i förskoleklasserna strävar i första hand efter samverkan med skolan och skolbarnsomsorgen, något som låter sig lättare göras på Husieskolan än på Bäckagårdsskolan på grund av de lokalmässiga förutsättningarna.

På båda skolorna består arbetslagen runt de yngre eleverna av förskollärare, grundskollärare och fritidspedagoger. Samtliga arbetslag har en timmes planering gemensamt varje vecka under dagtid. Där planeras en stor del av verksamheten för den obligatoriska skoldagen gemensamt. Hela arbetslaget samverkar i temaarbeten, utflykter, sångstunder och liknande. I klasserna ansvarar fritidspedagogerna för samverkansaktiviteter som t.ex. kompisamtal och värderingsövningar. I klasserna arbetar läraren och fritidspedagogen ofta tillsammans med barnen. Fritidspedagogen arbetar då ofta mer praktiskt medan läraren ansvarar för den teoretiska delen. I de flesta klasser håller klassläraren och fritidspedagogen gemensamma föräldramöten och ofta har man också utvecklingssamtal gemensamt.

Enligt intervjuerna finns en fungerande samverkan mellan personalen, och de båda skolorna har i allt högre utsträckning börjat se varandra som resurser. Pedagogiska diskussioner om bl.a. kunskapssyn, mål och bedömningskriterier förekommer i olika konstellationer på skolorna och ibland mellan skolorna i ett F-9-perspektiv. Fortbildningsinsatser har medvetet riktats åt dessa frågor. På Bäckagårdsskolan diskuteras bedömningar av de nationella proven och betygskriterier i olika arbetsgrupper för att alla skall göra samma tolkningar. Personalen har även deltagit i kompetensutveckling om betygssättning. Eleverna på Bäckagårdsskolan ger i intervjuerna uttryck för viss osäkerhet om vad betygen grundas på. Lärarna i idrott, musik och hem- och konsumentkunskap på Bäckagårdsskolan är "utlokaliserade" till andra skolor, och har svårt att upprätthålla en kontinuerlig kontakt med skolan. Någon samverkan kring mål och kriterier har inte förekommit mellan Husieskolan och Videdalsskolan. På Husieskolan önskar man också ett bättre samarbete med Videdalsskolans årskurs 7-9 för att kunna få ett "kvitto" på elevernas kunskapsutveckling. Samarbetet består för närvarande i två överlämnandekonferenser. Som framgår av avsnitt 1, bedömer inspektörerna att kunskapsuppföljningen i alla ämnen bör utvecklas ytterligare och samverkan med Videdalsskolan bör stärkas. Rektorsområdet har påbörjat ett utvecklingsarbete genom att skolorna från och med läsåret 2005/06 kommer att använda individuella utvecklingsplaner för att följa elevernas kunskapsutveckling. På Bäckagårdsskolan införs även ett system med mentorskap, som bland annat syftar till att ge eleverna ökat stöd i sin kunskapsmässiga och sociala utveckling genom att mentorn tillsammans med eleven övervakar måluppfyllelsen i de olika ämnena.

Intervjuade elever och föräldrar är nöjda med utvecklingssamtalen. Dessa förbereds av elever och föräldrar genom t.ex. enkäter, utvärderingar och självvärderingar som diskuteras vid samtalet. Personliga mål sätts upp tillsammans med eleven som utvärderas vid nästa samtalstillfälle. Vid behov erbjuds extra samtal.

Rutiner finns för att följa elevens kunskapsutveckling och identifiera stödbehov genom t.ex. LUS (läsutvecklingsschema), olika diagnoser och i samband med utvecklingssamtal. Kunskapen om elevernas behov är god och det finns möjligheter till flexibla lösningar och att organisera undervisningen utifrån de behov som finns. Enligt inspektörernas bedömning finns det på skolorna en medvetenhet hos personalen att arbeta på olika sätt för att tillgodose alla elevers behov och förebygga svårigheter. På båda skolorna finns möjligheter att tidvis arbeta i mindre grupper i vissa ämnen genom att flera lärare eller lärare och fritidspedagog samarbetar. Båda skolorna har gjort särskilda satsningar på läsning för de yngsta eleverna genom arbete med Reading recovery för de elever som inte knäckt läskoden i årskurs 2. Nivågrupperingar förekommer på Bäckagårdsskolan i matematik, där eleverna arbetar i sin egen takt, och med möjlighet att röra sig mellan grupperna. Intervjuade elever och föräldrar anser att det går att få bra hjälp när det behövs. Läxor avpassas individuellt på båda skolorna, och intervjuade elever upplever att arbetsbördan är rimlig. På Bäckagårdsskolan erbjuds extra lästid under lärares ledning för årskurs 5-8 utanför timplanebunden tid. Stöd i form av studiehandledning på modersmålet anordnas på Husieskolan för elever i behov av sådant stöd.

Specialpedagogerna i området arbetar med klasser, med mindre grupper och med enskilda elever. De har "öppet hus" på båda skolorna för att kunna vara ett stöd till kollegor, t.ex. vid upprättandet av åtgärdsprogram. Arbetet med

åtgärdsprogram har enligt intervjuerna utvecklats under de senaste åren. Enligt inspektörernas bedömning kan åtgärdsprogrammen i vissa fall utvecklas ytterligare genom att tydligare ange vilka åtgärder som skall vidtas och vad som skall uppnås med dessa åtgärder.

På Bäckagårdsskolan finns ”Verkstaden”, en särskild undervisningsgrupp för fyra elever i behov av särskilt stöd i årskurs 5-8. Eleverna deltar i ordinarie undervisning utifrån sina individuella förutsättningar. Angående Resursskolan, se avsnitt 4.

Enligt intervjuerna finns ett fungerande kontaktnät mellan skolorna och skolpsykolog i centrala resursteamet, barn- och ungdomspsykiatri och de sociala myndigheterna, samt nätverk för studie- och yrkesvägledare och skolhälsovården i stadsdelen. Ansvar för kuratorer, studie- och yrkesvägledare och elevassistenter har i samband med omorganisation av stadsdelens resursteam förts över till respektive rektor. Assistenterna används i område Husie-Bäckagård som komplement i små grupper för att stödja elevernas sociala träning, som resurs i klassrummet och vid raster, samt som stöd åt barn med fysiska funktionshinder i förskolan.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolorna har en fungerande organisation för att möta elevers olika behov. Bäckagårdsskolan har ett pågående kvalitetsarbete för att garantera en likvärdig betygssättning. Som framgår av avsnitt 1, bör arbetet för att följa elevernas kunskapsutveckling inom alla ämnen utvecklas ytterligare. Skolorna har också påbörjat ett sådant utvecklingsarbete. Samverkan med Videdalsskolan bör stärkas.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Rektorn, som har lärarbakgrund, har arbetat som rektor i området i fem år och har genomgått rektorsutbildning. De tre biträdande rektorerna har förskollärar- eller lärarbakgrund, och några av dem har genomgått rektorsutbildningen. Rektorn är även rektor för den stadsdelsövergripande Resursskolan, som vid inspektionen hade en egen verksamhetsansvarig skolledare på deltid med uppdrag att bygga upp verksamheten där. Personalen upplever att organisation och beslutsångång är tydlig och att skolledningen är pådrivande för att utveckla verksamheten. Inspektörerna bedömer att rektorn genom sina biträdande rektorer är förtrogen med verksamheten och tar ett övergripande ansvar för det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Rektorn styr det pedagogiska utvecklingsarbetet bland annat genom arbetsenhetsledare-spårledare, som enligt kvalitetsredovisningen fungerar som motorer i arbetet. Deras roll har stärkts bl.a. genom att de deltagit i en projektledarutbildning. Både skolledning och personal anser att båda skolorna är på väg att utveckla gemensamma förhållningssätt i arbetet med eleverna och i utvecklingsarbetet.

Intervjuad personal på Husieskolan anser att skolutvecklingsarbetet har fått fart och befinner sig i en kreativ fas. Klimatet på skolan har blivit mer öppet och samarbetsinriktat. Arbetet med att revidera och ta fram nya handlingsplaner är värdefulla för utvecklingsarbetet, och utrymme för pedagogiska diskussioner finns bl.a. vid träffar i spåren och i arbetslagen.

Intervjuad personal på Bäckagårdsskolan anser att skolledningen ger personalen stor frihet att driva egna frågor. Klimatet är öppet, och det är tillåtet att prova olika idéer. Vid projekteringen av skolan diskuterades bl.a. elevmedverkan, teamarbete, hälso- och miljöarbete, och ur dessa diskussioner har profilen växt fram. Skolan har olika arbetsgrupper som ansvarar för att utveckla verksamheten mot uppsatta mål.

Kvalitetsarbetet utgår från regelbundna utvärderingar och uppföljningar av verksamhet, resultat och resursfördelning, med inriktning mot både eleverna och lednings- och planeringsarbetet. Lärarna utvärderar med eleverna, och arbetslagen gör olika utvärderingar med uppföljande diskussioner för hela skolan. Förbättringsplaner för svaga punkter och målsättningar för vidare utveckling sätts upp, som ligger till grund för kompetensutvecklingsinsatserna.

Enligt skolledningen behöver en mer långsiktig struktur för kvalitetsarbetet utvecklas, och utvärderingsarbetet intensifieras. Tanken är också att föräldrarna skall bli mer delaktiga i att utvärdera verksamheten än de hittills varit. Föräldrar och elever har inte varit direkt delaktiga i framtagandet av skolornas arbetsplaner, men vid föräldramöten har föräldrars synpunkter tagits tillvara i grupparbeten om t.ex. skolans värdegrund. Eleverna på Bäckagårdsskolan har varit med och tagit fram skolans ordningsregler, och har genom olika utvärderingar kunnat påverka verksamhetens inriktning.

Kvalitetsredovisningen följer Malmö stads direktiv, och bygger i hög grad på de olika utvärderingar som görs fortlöpande. Kvalitetsredovisningen hänvisar till nationella mål och de lokala prioriteringar som gjorts utifrån dessa, och anger åtgärder för ökad måluppfyllelse. I det fortsatta arbetet med kvalitetsredovisningen kan utrymmet för analys av måluppfyllelse utifrån de nationella målen utvecklas ytterligare.

Verksamheten i Resursskolan befinner sig enligt skolledningen i ett uppbyggnadsskede. Själva undervisningen fungerar bra, men det finns vissa svårigheter som måste lösas. Vid inspektionen arbetade skolledningen och berörd personal, elever och föräldrar med att utvärdera verksamheten för att kunna göra förändringar och förbättringar, och inför läsåret 2005/06 har en omorganisation genomförts. Rektorn har personalansvar och ett övergripande ansvar för Resursskolan, men det är respektive rektor på elevernas hemskolor som har rektorsansvaret för Resursskolans elever.

Inspektörerna bedömer att rektorn, som regelbundet deltar i möten med områdets resursteam, tar ansvar för verksamheten för elever i behov av stöd i enlighet med skolförfattningarna. Inspektörerna bedömer att beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång fattas i enlighet med bestämmelserna i grundskoleförordningen, men tydliga rutiner för återrapportering av besluten till stadsdelsfullmäktige saknades vid inspektionen. Dessa rutiner har nu setts över.

Skolorna har tagit fram rutiner för att stävja skoln, och har för närvarande inga problem med stor frånvaro eller skolvägran.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna har en fungerande ledning och en tydlig uppdelning av ansvar och arbetsuppgifter inom ledningsgruppen. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten. Det finns ett pågående och målmedvetet kvalitetsarbete för att utvärdera och utveckla verksamheten.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Inspektörerna bedömer att elever och föräldrar har tillgång till bl.a. information om möjliga utbildningsvägar och övrig aktuell information i såväl skriftlig som muntlig form, vid t.ex. föräldramöten, av god kvalitet. Angående information om målen för utbildningen, se avsnitt 1.

Undervisning i svenska som andraspråk anordnas på båda skolorna. Några elever deltar i modersmålsundervisning efter skoltid.

Som framgår av avsnitt 1, varierar undervisningstiden och elevernas möjlighet att nå målen för årskurs 5 i ämnena hem- och konsumentkunskap, teknik och i viss mån NO-ämnena beroende på vilken lärare eleven har. Under läsåret 2005/06 kommer rektorsområdet att ha tydligare rutiner för uppföljning av måluppfyllelsen och konkretiseringar av målen för årskurs 5.

I rektorsområdet erbjuds tyska, franska och spanska som språkval, och information ges om alternativa valmöjligheter. Eleverna börjar med språkval i årskurs 6 på Bäckagårdsskolan efter en period då eleverna provar på de olika språken. Husieskolan har anpassat sig till Videdalsskolans timplan, där man börjar med språkvalet i årskurs 7, men eleverna deltar under årskurs 6 i en språkorieringskurs där de provar på de olika språken.

Det finns rutiner för att följa upp den garanterade undervisningstiden om elever byter skola. På Bäckagårdsskolan följs undervisningstiden upp, så att inga elever p.g.a. de många förflyttningspassen under skolveckan går miste om undervisning.

Tiden för elevens val på Husieskolan används på olika sätt i olika klasser. Ofta har eleverna tid för eget arbete, då de väljer något att arbeta med eller gör en uppgift de inte är klara med. I någon klass fattar eleverna ett kollektivt beslut om vad de skall göra.

På Bäckagårdsskolan får de yngre eleverna på tid för elevens val välja utifrån ett antal olika alternativ utifrån kursplanerna. De äldre eleverna har tidigare erbjudits ett "smörgåsbord" med olika valalternativ. Från och med vårterminen 2005 anordnas elevens val som ett antal heldagar i olika ämnesblock, där eleverna enligt inspektörernas bedömning på ett föredömlig sätt är delaktiga i planeringen tillsammans med lärarna. Eleverna ges också på övrig tid goda möjligheter till fördjupning och breddning, i enlighet med lagstiftarens intentioner med elevens val.

Stadsdelen har antagit en policy om att undervisningen skall vara avgiftsfri, som är känd av elever, personal och föräldrar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna ger god information i såväl muntlig som skriftlig form. Formerna för elevens val bör utvecklas på Husieskolan så att möjligheterna till fördjupning och breddning tydliggörs för eleverna. Elevernas möjligheter att nå målen för årskurs 5 i alla ämnen bör ses över.

6. Resurser

I rektorsområde Husie – Bäckagård finns, med något enstaka undantag, förskollärare, fritidspedagoger och lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, och lärare med specialpedagogisk kompetens. På Resursskolan finns utbildade specialpedagoger. Det är lätt att rekrytera behörig personal till skolorna. Enligt inspektörernas bedömning skulle skolorna i högre utsträckning kunna utnyttja personalens olika utbildningar och kompetens, i syfte att stärka undervisningen i t.ex. NO-ämnen och teknik.

Kompetensutveckling för personalen utgår från såväl verksamhetens som personalens individuella behov, och bygger på resultat av utvärderingar och kvalitetsredovisning. Stadsdelsövergripande kompetensutveckling har förekommit kring bl.a. läsutvecklingsschema (LUS).

Resursfördelningen bygger på en grundresurs, som i sin tur utgår från elevernas ålder. Tilläggsresurs utgår för behov av undervisning i svenska som andraspråk. Rektorsområdet kan ansöka hos stadsdelen om eventuella ”överskottspengar”. Arbetslagen förfogar över en egen budget, och kan påverka vilka prioriteringar som måste göras. Det finns en flexibilitet i resursfördelningen som utnyttjas när behov uppstår.

Vid inspektionstillfället bestod två av klasserna av 30 elever, medan övriga klasser hade färre elever. Skollokalerna på Husieskolan är ändamålsenliga, och det finns möjligheter till flexibla grupperingar. Några föräldrar uttrycker oro för att det kan bli stökigt när barngrupperna är stora, i skolan och på fritidshemmet. Skolan har ett välutrustat skolbibliotek som ofta är öppet och som utnyttjas flitigt. Eleverna besöker också stadsdelsbiblioteket regelbundet.

Skollokalerna på Bäckagårdsskolan är moderna, ljusa och inbjudande, men p.g.a. att skolan inte har kunnat färdigställas och har en klass mer än planerat blir det ofta trångt, särskilt i de paviljonger där de yngre eleverna vistas under skoldagen och under fritidshemsvistelsen. Inne i själva huvudbyggnaden kan eleverna inte röra sig obehindrat p.g.a. att gemensamma ytor måste tas i bruk för skolarbete. Lokaler tänkta för gruppdelningar måste användas som klassrum, vilket försvårar möjligheten att arbeta i flexibla grupperingar. Eleverna promenerar till andra skolor och lokaler för undervisning i musik, hem- och konsumentkunskap samt idrott och hälsa. Ett litet provisoriskt skolbibliotek har inrättats, som enligt inspektörernas bedömning inte i längden kan anses vara tillräckligt för en F-9-skola.

De båda skolorna har en stimulerande utemiljö, och närheten till naturen utnyttjas medvetet både under skoltid och under fritidshemstid.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att lokalsituationen på Bäckagårdsskolan bör ses över så att eleverna ges möjlighet att arbeta i olika grupperingar, och ges tillgång till studieplatser och skolbibliotek, för att kunna ta ansvar för sitt lärande och få en tidsenlig utbildning. Inspektörerna bedömer i övrigt att resurser i form av personal och utrustning är goda. Resursfördelning och kompetensutveckling utgår från verksamhetens behov. Skolorna skulle i högre utsträckning kunna utnyttja personalens olika utbildningar och kompetens, i syfte att stärka undervisningen i t.ex. NO-ämnen och teknik.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i område Husie-Bäckagård är av god kvalitet. Skolorna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete och det råder ett gott förhållningssätt mellan elever och vuxna. Skolorna erbjuder en trygg och befämjande läromiljö och ger goda förutsättningar för utveckling och lärande. Elevernas kunskapsutveckling är god, och eleverna visar lust att lära. Skolledningen utövar ett tydligt pedagogiskt ledarskap, och arbetet för att utveckla verksamhetens kvalitet är aktivt. På båda skolorna bedrivs ett målmedvetet arbete av hög kvalitet för att göra eleverna mera delaktiga. På Bäckagårdsskolan har eleverna ett mycket stort inflytande över det dagliga skolarbetet. Skolornas arbete för att utveckla elevinflytandet förtjänar enligt inspektörernas bedömning att uppmärksammas som ett gott exempel för andra skolor. Det hälsofrämjande arbetet i området är av mycket god kvalitet, och utemiljön utgör en viktig resurs som på olika sätt tas tillvara under både skoltid och fritidshemstid.

Det finns dock behov av insatser inom följande områden.

Uppföljning och analys av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras. Elevernas möjligheter att nå målen för årskurs 5 i alla ämnen bör ses över. Skolorna skulle i högre utsträckning kunna utnyttja personalens olika utbildningar och kompetens. Samverkan med Videdalsskolan bör utvecklas.

Formerna för elevens val bör utvecklas på Husieskolan så att möjligheterna till fördjupning och breddning tydliggörs för eleverna. Lokalsituationen på Bäckagårdsskolan bör ses över så att elevernas ges möjligheter att arbeta i olika grupperingar och ges tillgång till studieplatser och skolbibliotek, för att kunna ta ansvar för sitt lärande och få en tidsenlig utbildning. Uppmärksamhet kan också behöva ägnas åt i vilken utsträckning olika förflyttningar styr organiseringen av undervisningen.

Vid inspektionstillfället saknades tydliga rutiner i stadsdelen för återrapportering av delegationsbeslut till stadsdelsfullmäktige (styrelsen för utbildningen) i samband med beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Rutinerna har därefter setts över.

Datum	Ort
2006-03-01	Lund

Helena Plantin
Per Ingvar de la Motte